

312. 5.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden bij brief van 15 December 1922.)

Algemeene beschouwingen.

De omstandigheid, dat het aanhangig ontwerp tot wijziging der Lager-onderwijswet o. m. mede beoogt eene beperking van de uitgaven der gemeenten ten opzichte van den scholenbouw en in dit opzicht dus in dezelfde richting werkt als thans de wet van 21 April 1922 (*Staatsblad* n°. 195), acht de ondergeteekende voldoende motief, den werkingsduur dezer wet in zooverre te verlengen tot aansluiting wordt verkregen met den datum van totstandkoming van bedoelde onderwijsnovelle. De wenschelijkheid van een buiten werking stellen van het z.g. bouwwetje eerst dan, wanneer door meer definitieve maatregelen, in de Lager-onderwijswet vast te leggen, in deze materie zou zijn voorzien, is dan ook reeds herhaaldelijk tot uitdrukking gekomen bij de behandeling van het oorspronkelijk wetsontwerp. Ten deze zij o. a. verwezen naar het gestelde in de laatste alinea van § 4 der desbetreffende Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer betreffende het ontwerp der wet van 21 April 1922 (*Gedrukte Stukken*, Tweede Kamer 1921—1922—53, n°. 5, bladz. 4).

Intusschen ligt het niet in zijn voornemen door het onderhavig wetsontwerp de mogelijkheid te scheppen, de wet voor onbepaalde tijd van kracht te doen zijn. In dit verband wenscht hij uitdrukkelijk te herhalen, hetgeen daaromtrent in de Memorie van Toelichting als zijne bedoeling is weergegeven. Tegen toevoeging aan de wet van 21 April 1922 (*Staatsblad* n°. 195) van een artikel, waarin wordt bepaald, dat deze wet vervalt met de inwerkingtreding van de wet tot wijziging der Lager-onderwijswet 1920, bestaat naar de meening van den ondergeteekende overwegend bezwaar. Het feit, dat deze inwerkingtreding blijkens artikel XLIX van het ontwerp is gefixeerd op 1 Januari 1923, zou, in verband met de waarschijnlijkheid, dat de wijzigingswet niet vóór dien datum het *Staatsblad* zal hebben bereikt, ten gevolge hebben, dat de beperking, welke het bouwwetje beoogt, en de bezuiniging, welke de onderwijs-

novelle moet brengen, gedurende een zeker tijdvak na 1 Januari 1923 niet zouden bestaan.

Ten aanzien van de wijze, waarop meergenoemde wet in de praktijk wordt toegepast, diene, dat krachtens het beginsel, neergelegd in art. 3, eerste lid, sub a, dier wet, steeds wordt gestreefd naar een zoo economisch mogelijk gebruik van alle in de gemeenten beschikbare schoolruimte. In verschillende gevallen leidde dit tot afstand ten behoeve van het bijzonder onderwijs van een gedeelte der bestaande openbare school. Slechts waar de vrees gerechtvaardigd is, dat zulks tot schade kan lijden van openbaar of bijzonder onderwijs, blijft deze maatregel achterwege. Elk geval wordt uit den aard der zaak op zich zelf beoordeeld. Overigens wordt tot de uitvoering van ingediende plannen tot nieuwbouw de gevraagde machtiging slechts verleend, indien bij het desbetreffend ontwerp de minimale eischen van het Bouwbesluit zijn in acht genomen, alle luxe is geweerd en de omvang van het schoolgebouw in de juiste verhouding staat met de momenteel aanwezige schoolbevolking in verband met de in de naaste toekomst te verwachten toename van het leerlingental. Met het aangeven van de algemeene gedragslijn, welke bij het nemen van beslissingen krachtens de onderhavige wet tot maatstaf dient, moge worden volstaan. Het zou ook thans te ver voeren, voor elk van de gevallen, waarin tot dusver de aangevraagde machtiging is geweigerd, de gronden te noemen, waarop de afwijzende beschikking berust.

Wat betreft de door sommige leden naar voren gebrachte Zaandamsche schoolbouwquaestie, meent de ondergeteekende te moeten opmerken, dat zijne ingevolge art. 77, tweede lid, der Lager-onderwijswet 1920 genomen beslissing geheel overeenstemt met het door den Onderwijsraad ter zake uitgebracht advies. De lezing, dat dit college dezelfde opvatting huldigde als burgemeester en wethouders, raad en schooltoezicht, is derhalve onjuist. Eene andere beslissing dan de genomene was naar zijne meening onder de gegeven omstandigheden uitgesloten.

Artikel II.

De ondergeteekende ziet niet de noodzakelijkheid in van eene wijziging van dit artikel in den hiervoor gestelden vorm. Het feit, dat mogelijk de formulering afwijkt van de gebruikelijke, doet niet te kort aan de duidelijkheid, waarmee de datum van in werking treden dezer wet is aangegeven. De formulering van dit artikel stemt eveneens overeen met die van art. 4 der bovengenoemde wet van 21 April 1922, welke geen moeilijkheden heeft opgeleverd.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

J. TH. DE VISSER.

